

закріплення даного поняття. Разом з тим, зважаючи на динамічний розвиток як кримінального процесу, так і на збільшення кількості правоохоронних органів – варто констатувати про значне ускладнення законодавцем нормативної конструкції, щодо визначення ознак кримінального провадження для визначення підслідності. Що у підсумку створює певні складнощі для визначення останньої і привносить нові види підслідності, в тому числі замінюючи існуючі, у кримінальний процес.

Список використаної літератури:

1. Башинская И. Г. Проблемы правовой регламентации института подследственности в российском уголовном судопроизводстве: Диссертация ... кандидата юридических наук: 12.00.09. / И. Г. Башинская. – М., 2007. – 249 с.;
2. 10. Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса : Порядок производства по уголовным делам по советскому уголовно процессуальному праву. – Т. 2. – / М. С. Строгович. – М. : Наука, 1970. – 516 с.;
3. Лобойко Л. М. Кримінально-процесуальне право: Курс лекцій: [Навчальний посібник] / Л. М. Лобойко – К. : Істина, 2005. – 456 с.;
4. Кримінальний процес : [підручник] / За ред. Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної. – Х. : Право, 2010. – 608 с.;
5. Підслідність кримінальних справ: теоретичні засади вдосконалення нормативно-правового регулювання / Ю. І. Кицан // Часопис Національного університету "Острозька академія". Серія "Право". – 2012. – № 2(6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12kyinpr.pdf>;

Ключові слова: підслідність, компетенція, види підслідності, підходи до розуміння поняття підслідності.

Ключевые слова: подследственность, компетенция, виды подследственности, подходы к пониманию понятия подследственности.

Key words: jurisdiction of the investigation, competence, types of jurisdiction, approaches to understanding the concept of jurisdiction.

СКРИПНИК ДАР'Я ОЛЕКСАНДРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри кримінального процесу, детективної
та оперативно-розшукової діяльності, адвокат*

ЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРАВОВИХ ПОЗИЦІЙ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Останнім часом все частіше як науковці, так і практики стикаються із зростаючим значенням правових позицій Верховного Суду в кримінальному провадженні, які формуються у його постановках.

Однак, на наше переконання, необхідним є, перш за все, з'ясування загальнотеоретичної сутності правових позицій, з метою їх більш професійного аналізу в рамках кримінального провадження, та «влучного» посилання на них в ході правозастосування.

Сам термін «позиція» походить від латинського слова «positio», що в перекладі означає – «положення, твердження; точка зору», та являє собою «точку зору, принцип, покладені в основу поведінки, дій когонебудь, чого-небудь» [6, 7 с. 891].

У науці обґрунтовується, що змістом правової позиції є діяльність, яка пов'язана з інтелектуально-вольовою та пошуковою діяльністю у сфері права. Водночас увага акцентується на тому, що правова позиція не створює нової правової норми, а тільки вказує на необхідність її застосування для регулювання суспільних відносин [8, с. 82]. Проте, вважаємо, що правова позиція формується, наприклад, у тому випадку, коли правова норма не врегулювала відповідні правовідносини, що обумовило появу прогалини в праві.

Крім того, виокремлюються наукові твердження, відповідно до яких: правові позиції – це правові ідеї, які ґрунтуються на правових мотивах юридичного рішення фактичної ситуації (не обов'язково лише правозастосовної) [4, с. 79-80]; правові позиції – це логіко-мовна конструкція, яка виражає відношення суб'єкта до правових явищ та процесів [5, с. 7].

Серед характеристик правових позицій як загальнотеоретичної категорії також вирізняють наступні: 1) об'єкт правової позиції – право у взаємозв'язку з соціальними процесами та суспільними відносинами; 2) ціль правової позиції – переконання інших суб'єктів у істинності висновків; 3) правова позиція є вагомим фактором саморозвитку й самоорганізації права; 4) правова позиція – одне з джерел нормотворчої та правозастосовної діяльності [2, с. 13].

Також зазначається, що правова позиція є результатом інтерпретаційної діяльності суду в процесі вирішення конкретної справи, його висновком та роз'ясненням конкретної правозастосовної ситуації, що міститься у мотивувальній частині судового рішення як елемент судової аргументації [3, с. 489]; є власною думкою (переконанням) суб'єкта правозастосування, яка сформувалась в процесі оцінки фактичних обставин конкретної юридичної справи, чинних норм права, правових принципів та звичаїв правозастосовної практики, реалізованою в правозастосовному рішенні та відображеною в акті застосування права [9, с. 298].

Відтак, можна дійти висновку, що однастайність вчених щодо визначення сутності правових позицій прослідковується у наступному: 1) правова позиція – це оцінка фактичних обставин, реальності, тобто ґрунтується на фактичних обставинах; 2) правова позиція є низкою аргументів; 3) правова позиція відображає відношення суб'єкта до правових явищ. Загалом, ці характеристики «правової позиції» в рамках загальнотеоретичної юриспруденції є базовими й для розуміння сутності судових правових позицій у кримінальному провадженні.

Насамкінець, зазначимо, що в кримінальному провадженні не лише Верховний Суд та суди інших інстанцій формують правові позиції у своїх рішеннях, але й сторони провадження також. Адже, в тому числі, відповідно до ч. 1 ст. 22 КПК України, «кримінальне провадження здійснюється на основі змагальності, що передбачає самостійне обстоювання стороною обвинувачення і стороною захисту їхніх правових позицій, прав, свобод і законних інтересів засобами, передбаченими цим Кодексом» [1].

Список використаної літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Батурин П. В. Правовые позиции в конституционном судопроизводстве и проблемы применения международно-правовых норм: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Челябинск, 2006. 25 с.
3. Велика українська юридична енциклопедія / редкол.: О. В. Петришин (голова) та ін. Харків: Право, 217. 952 с.
4. Власенко Н. А. Правовые позиции: понятие и виды. Журнал Российского права. 2008. №12. С. 77-86.
5. Гринева А. В. Понятие и виды судебных правовых позиций: вопросы теории: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Москва, 2008. 24 с.
6. Губский Е. Ф. Краткая философская энциклопедия / Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лутченко. Москва: Прогресс, 1994. 576 с. URL: https://m108.ru/books/109/#p148_TOC_idp1796.
7. Кузнецов С. А. Большой толковый словарь русского языка. Санкт-Петербург: Норинт, 2000. 1536 с.
8. Самбор М. А. Правова позиція в українській правовій доктрині. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. 2018. №2(107). С. 80-84.
9. Самусевич А. Г. Правовая позиция – отражение правосознания правоприменителя. Вестник ИрГТУ. 2015. №3(98). С. 297-301.

Ключові слова: правова позиція, кримінальне провадження, судові правові позиції.

Ключевые слова: правовая позиция, уголовное производство, судебные правовые позиции.

Key words: legal position, criminal proceedings, judicial legal positions.